

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____
Chișinău

**Pentru aprobarea proiectului de lege privind
modificarea și completarea unor acte legislative**

Guvernul **HOTĂRĂȘTE:**

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative.

Prim-ministru

PAVEL FILIP

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****privind modificarea și completarea unor acte legislative**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr.845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (Monitorul Parlamentului Republicii Moldova, 1994, nr.2, art.33), cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. Articolul 1 se completează cu alineatul 1¹ cu următorul cuprins:

„1¹. Antreprenoriatul social este o formă a activității de antreprenoriat în care soluționarea unui obiectiv de ordin social sau comunitar este prioritară în raport cu scopul obținerii de profit. Prevederile prezentei legi se aplică activității de antreprenoriat social în măsura în care nu contravin prevederilor capitolului VI¹ din prezenta lege.”

2. Se completează cu capitolul VI¹ cu următorul cuprins:

**„Capitolul VI¹. ANTREPRENORIATUL SOCIAL
ȘI ÎNTREPRINDEREA SOCIALĂ**

Articolul 36¹. Antreprenoriatul social

1. Antreprenoriatul social este activitatea de antreprenoriat desfășurată de organizații necomerciale (asociații obștești, fundații și instituții private) și întreprinderi sociale, inclusiv întreprinderile sociale de inserție, în scopul realizării unor obiective de ordin social sau comunitar, precum consolidarea coeziunii economice și sociale, inclusiv la nivelul colectivităților locale, ocuparea forței de muncă, dezvoltarea serviciilor sociale și/sau comunitare, creșterea incluziunii sociale, în special a persoanelor din categoriile defavorizate ale populației.

2. Constituie activități de antreprenoriat social activitățile orientate spre:

1) crearea locurilor de muncă și încadrarea, în mod prioritar, a persoanelor din categoriile defavorizate ale populației;

2) protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități și a familiilor lor în scopul incluziunii sociale a acestora;

3) promovarea serviciilor de realizare a posibilităților de ocupare a persoanelor din categoriile defavorizate ale populației, prin realizarea serviciilor de intermediere a muncii, informarea și consilierea profesională, consultanță și

asistență pentru inițierea unei activități de întreprinzător, orientare și formare profesională;

4) realizarea activităților care să contribuie la implementarea politicilor publice de dezvoltare regională, inclusiv reducerea dezechilibrelor nivelurilor de dezvoltare social-economică dintre regiuni și din interiorul lor, consolidarea oportunităților financiare, instituționale și umane pentru dezvoltarea social-economică a regiunilor, susținerea activității autorităților administrației publice locale și a colectivităților locale orientate spre dezvoltarea social-economică a localităților și coordonarea interacțiunii lor cu strategiile și programele naționale, de sector și regionale de dezvoltare;

5) prestarea și dezvoltarea serviciilor sociale, precum și pentru asigurarea sustenabilității financiare în vederea dezvoltării și extinderii serviciilor sociale;

6) promovarea activităților de protecție a mediului înconjurător;

7) gestionarea deșeurilor de producție și menajere în scopul reducerii acestora și reintroducerii lor maximale în circuitul economic, prevenirii poluării mediului;

8) promovarea unor activități de protecție a patrimoniului național, inclusiv cultural, tehnic, natural;

9) realizarea activităților de turism și sport în scop de recreere și socializare;

10) realizarea activităților extrașcolare;

11) realizarea activităților din domeniile educației, culturii, ocrotirii sănătății, creșterii bunăstării, dezvoltării comunitare, protecției și asistenței sociale dacă aceste activități sînt îndreptate exclusiv spre consolidarea coeziunii economice și sociale și creșterea incluziunii sociale.

3. Lista genurilor de activitate din domeniile prevăzute la punctul 2 se stabilește de Guvern.

Articolul 36². Întreprinderea socială

1. Întreprinderea socială este întreprinderea constituită de asociații obștești, fundații, instituții private și/sau persoane fizice, care desfășoară activități de antreprenariat social, în vederea realizării unor obiective de interes general, social sau comunitar, și corespunde criteriilor stabilite de prezentul capitol.

2. Întreprinderile sociale de inserție sînt o categorie a întreprinderilor sociale care au ca scop crearea locurilor de muncă și încadrarea, în mod prioritar, a persoanelor din categoriile defavorizate ale populației.

Articolul 36³. Condiții pentru atribuirea statutului de întreprindere socială și a statutului de întreprindere socială de inserție

1. Pot obține statut de întreprindere socială societățile cu răspundere limitată și cooperativele de producție, constituite de asociații obștești, fundații, instituții private și/sau persoane fizice dacă întrunesc cumulativ următoarele condiții:

1) desfășoară activități în cel puțin unul din domeniile prevăzute de articolul 36¹ punctul 2 din prezenta lege;

2) asigură asociaților drept de vot egal, indiferent de participațiunea la capitalul social;

3) reinvestesc cel puțin 90% din profit în realizarea obiectivelor din domeniile stabilite la articolul 36¹ punctul 2 și stipulate expres în actul de constituire;

4) aplică principiul echității sociale față de angajați, asigurând niveluri de salarizare echitabile, între care nu pot exista diferențe care să depășească raportul de 1 la 5;

5) nu au datorii la bugetul public național;

6) stipulează expres în actul de constituire domeniile în care desfășoară activitatea, condițiile menționate la subpunctele 2) și 3) din prezentul alineat și faptul că:

nu distribuie proprietatea, dobândită din momentul obținerii statutului de întreprindere socială din activități de antreprenariat social, și mai mult de 10% din profit între membrii și fondatorii săi, inclusiv în caz de reorganizare sau lichidare;

în caz de lichidare transmite activele rămase după satisfacerea pretențiilor creditorilor săi către una sau mai multe întreprinderi sociale, întreprinderi sociale de inserție sau organizații necomerciale care au obținut statut de întreprindere socială sau de întreprindere socială de inserție.

2. Societățile cu răspundere limitată și cooperativele de producție, constituite de asociații obștești, fundații, instituții private și/sau persoane fizice pot obține statut de întreprindere socială de inserție dacă, suplimentar la condițiile menționate în punctul 1 din prezentul articol, cu excepția subpunctului 1), întrunesc cumulativ următoarele condiții:

1) au permanent cel puțin 30% din angajați persoane din categoriile defavorizate ale populației, astfel încât timpul de lucru cumulat al acestor angajați să reprezinte cel puțin 30% din totalul timpului de lucru al tuturor angajaților;

2) stipulează expres în actul de constituire a persoanei juridice ca obiectiv crearea locurilor de muncă și încadrarea, în mod prioritar, a persoanelor din categoriile defavorizate ale populației.

3. Statutul de întreprindere socială și statutul de întreprindere socială de inserție se acordă de Comisia Națională pentru Antreprenariat Social pe un termen de 3 ani, cu posibilitatea prelungirii dacă se face dovada că sînt respectate condițiile care au stat la baza acordării statutului respectiv, și se obține din momentul înscrierii sintagmei „întreprindere socială” sau „întreprindere socială de inserție” în actele de constituire ale întreprinderii și în Registrul de stat în care se înregistrează persoana juridică respectivă.

4. Organizațiile necomerciale constituite sub formă de asociații obștești, fundații sau instituții private pot desfășura activități de antreprenariat social dacă îndeplinesc condițiile stabilite de prezentul articol și obțin, în condițiile legii, statutul de întreprindere socială sau de întreprindere socială de inserție.

Articolul 36⁴. Comisia Națională pentru Antreprenoriat Social

1. Comisia Națională pentru Antreprenoriat Social (*în continuare – Comisie*) este un organ colegial, care se instituie prin ordinul ministrului economiei și exercită următoarele atribuții principale:

- 1) elaborează studii și rapoarte în domeniul antreprenoriatului social;
- 2) participă la elaborarea politicilor publice și a actelor normative în domeniul antreprenoriatului social;
- 3) înaintează recomandări privind îmbunătățirea mediului de dezvoltare a antreprenoriatului social;
- 4) atribuie, certifică și retrage statutul de întreprindere socială sau întreprindere socială de inserție.

2. Comisia este compusă din 9 membri:

- 1) câte un membru din partea Ministerului Economiei, Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerului Sănătății, Ministerului Finanțelor și Ministerului Justiției;
- 2) 4 membri din rândul reprezentanților organizațiilor necomerciale (asociații obștești, fundații sau instituții private) care desfășoară activități de antreprenoriat social și al reprezentanților întreprinderilor sociale, inclusiv întreprinderilor sociale de inserție.

3. Membrii menționați la punctul 2 subpunctul 2) din prezentul articol sînt selectați pe bază de concurs, organizat de Ministerul Economiei. Modul de organizare și desfășurare a concursului se stabilește printr-un regulament aprobat de Guvern.

4. În vederea atribuirii statutului de întreprindere socială sau, după caz, de întreprindere socială de inserție, Comisia poate cere solicitanților de statut doar acte ce confirmă condițiile prevăzute de articolul 36³ punctele 1 și 2.

5. Ținerea lucrărilor de secretariat ale Comisiei este asigurată de către Ministerul Economiei.

6. Modul de organizare și funcționare a Comisiei, componența nominală a acesteia, modul de atribuire, certificare și retragere a statutului de întreprindere socială sau, după caz, întreprindere socială de inserție, inclusiv procedura de examinare a solicitării privind atribuirea unui astfel de statut, precum și controlul privind conformarea la statutul de întreprindere socială sau, după caz, întreprindere socială de inserție se stabilesc de Guvern.”

Art. II. – Legea nr. 837-XIII din 17 mai 1996 cu privire la asociațiile obștești (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.153-156BIS), cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. Se completează cu articolul 26¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 26¹.** Activitatea de antreprenoriat social a asociației obștești

(1) Antreprenoriatul social este o formă a activității economice a asociației obștești.

(2) Asociația obștească poate desfășura activități de antreprenoriat social în conformitate cu prevederile Legii nr.845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, de sine stătător sau prin întreprinderile sociale pe care le fondează sub formă juridică de societăți cu răspundere limitată și cooperative de producție.”

Art. III. – Legea nr.581-XIV din 30 iulie 1999 cu privire la fundații (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr.118-119, art.556), cu modificările și completările ulterioare, se completează cu articolul 23¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 23¹.** Activitatea de antreprenoriat social a fundației

(1) Antreprenoriatul social este o formă a activității economice a fundației.

(2) Fundația poate desfășura activități de antreprenoriat social în conformitate cu prevederile Legii nr.845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, de sine stătător sau prin întreprinderile sociale pe care le fondează sub formă juridică de societăți cu răspundere limitată și cooperative de producție.”

Art. IV. – Articolul 3 din Legea nr. 1007-XV din 25 aprilie 2002 privind cooperativele de producție (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.71-73, art.575), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Alineatul unic devine alineatul (1).

2. Se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Prevederile prezentei legi se aplică cooperativelor de producție cu statut de întreprindere socială sau de întreprindere socială de inserție în măsura în care nu contravin prevederilor capitolului VI¹ din Legea nr. 845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi.”

Art. V. – La articolul 9 din Legea nr.102-XV din 13 martie 2003 privind ocuparea forței de muncă și protecția socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.70-72, art.312), cu modificările și completările ulterioare, litera l) se completează în final cu textul „, inclusiv cele care desfășoară activități de antreprenoriat social și întreprinderile sociale, inclusiv întreprinderile sociale de inserție”.

Art. VI. – Articolul 1 din Legea nr. 135-XVI din 14 iunie 2007 privind societățile cu răspundere limitată (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.127-130, art.548), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Alineatul unic devine alineatul (1).

2. Se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Prevederile prezentei legi se aplică societăților cu răspundere limitată cu statut de întreprindere socială sau de întreprindere socială de inserție în măsura în care nu contravin prevederilor capitolului VI¹ din Legea nr. 845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi.”

Art. VII. – Legea nr. 123 din 18 iunie 2010 cu privire la serviciile sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 155-158, art. 541), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. În articolul 7, alineatul (3) se completează cu litera c¹) cu următorul cuprins:

„c¹) întreprinderile sociale, inclusiv întreprinderile sociale de inserție”.

2. La articolul 11 alineatul (2), după cuvintele „întreprinderi cu scop lucrativ” se introduc cuvintele „întreprinderile sociale, inclusiv întreprinderile sociale de inserție”.

Art. VIII. – Legea nr.60 din 30 martie 2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.155-159, art.508), cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La articolul 32 alineatul (1), după cuvintele „în întreprinderi specializate” se introduc cuvintele „, în întreprinderi sociale de inserție”.

2. La articolul 34, alineatul (3) se completează cu litera c¹) cu următorul cuprins:

„c¹) la întreprinderile sociale de inserție”.

3. Articolul 36:

la alineatul (1), după cuvintele „întreprinderi specializate” se introduc cuvintele „ și/sau întreprinderi sociale de inserție”;

la alineatul (2), după cuvintele „Asociației Surzilor din Republica Moldova” se introduce textul „, precum și de către întreprinderile sociale de inserție al căror capital social este deținut în proporție de 100% de societățile și asociațiile obștești ale persoanelor cu dizabilități, create pentru realizarea scopurilor statutare proprii, în cadrul cărora 50% și mai mult din numărul total al lucrătorilor angajați sînt persoane cu dizabilități”;

la alineatul (3), după cuvintele „Întreprinderile specializate” se introduce textul „și întreprinderile sociale de inserție, al căror capital social este deținut în proporție de 100% de societățile și asociațiile obștești ale persoanelor cu dizabilități, create pentru realizarea scopurilor statutare proprii, în cadrul cărora 50% și mai mult din numărul total al lucrătorilor angajați sînt persoane cu dizabilități”;

la alineatul (4), după cuvintele „ale persoanelor cu dizabilități” se introduce textul „și întreprinderile sociale de inserție al căror capital social este deținut în proporție de 100% de societățile și asociațiile obștești ale persoanelor cu dizabilități, create pentru realizarea scopurilor statutare proprii, în cadrul

căroră 50% și mai mult din numărul total al lucrătorilor angajați sînt persoane cu dizabilități,”.

Art. IX. – Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 6 luni de la data publicării.

Art. X. – Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

- a) va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege;
- b) va elabora și aproba actele normative necesare implementării prezentei legi;
- c) va crea structurile necesare pentru implementarea prezentei legi.

Președintele Parlamentului

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative

În anul 2014, Republica Moldova a încheiat Acordul de asociere cu Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Statele membre ale acestora (*în continuare – Acord de asociere*). Articolul 63 al acestui document prevede că părțile cooperează pentru a pune în aplicare strategii destinate dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii (IMM), bazate pe principiile inițiativei în favoarea întreprinderilor mici („Small Business Act” pentru Europa). Acest din urmă act menționează că „există, de asemenea, IMM-uri care urmează modele de afaceri diferite de cele tradiționale, companiile bazate pe capital. Această categorie, cunoscută sub numele de „economia socială”, include asociații non-profit, fundații, cooperative, societăți mutuale și forme juridice similare. Pentru a putea răspunde la nevoile specifice ale acestor întreprinderi, Comisia a anunțat în Actul privind piața unică o serie de acțiuni care vor asigura condiții echitabile. Aceste acțiuni ar viza aspecte legate de cooperative, fundații și asociații mutuale pe de o parte și întreprinderile care urmăresc obiective sociale, pe de altă parte.”

În același context, Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova pe anii 2016-2018 în capitolul IX „Politici sociale proactive” și capitolul XVIII „Societatea civilă”, stabilește ca obiective finalizarea proceselor cu referință la antreprenoriatul social și definirea cadrului cu privire la antreprenoriatul social.

În scopul asigurării realizării obiectivelor menționate mai sus prin ordinul viceprim-ministrului, ministrul economiei nr.135 din 24.07.2013 a fost instituit Grupul de lucru guvernamental pentru elaborarea proiectului de modificare și completare a actelor legislative/normative privind antreprenoriatul social (*în continuare - Grup de lucru*), care are ca scop promovarea unor propuneri legislative în vederea reglementării conceptului de antreprenoriat social și întreprindere socială, iar ulterior prin ordinul nr.176 din 23.11.2015 a fost relansată activitatea Grupului de lucru nominalizat.

În vederea facilitării activității acestui grup de lucru Fundația Est-Europeană a elaborat studiul „Antreprenoriatul social în Republica Moldova: Realități și perspective”. Care a constatat că „...*Economia socială și antreprenoriatul social au cunoscut o dezvoltare fără precedent la nivel internațional și în mai multe state ale Uniunii Europene, însă este un concept relativ nou pentru Moldova și a fost valorificat insuficient. Deși există câteva experiențe de succes, acestea au fost în mare parte inițiate și dezvoltate exclusiv prin*

contribuția donatorilor externi. În majoritatea cazurilor societățile comerciale vizate au fost create de asociații obștești. În Republica Moldova aceste entități sunt supuse impozitării conform regulilor generale, indiferent de scopul pe care îl urmăresc. Acest studiu a relevat, de asemenea un set de bariere în calea lansării unei afaceri în domeniul antreprenoriatului social printre acestea fiind identificate ca o dificultate majoră condițiile de ordin legal și regulator. În acest sens studiul relevă că: ...legislația din Republica Moldova nu prevede expres o asemenea noțiune, fapt care implică ne-diferențierea în tratarea întreprinderilor sociale de către alți agenți economici, organele de control, autoritățile publice. Acest fapt creează condiții insuficient de avantajoase pentru dezvoltarea, la o scală mai extinsă, a antreprenoriatului social... Pentru a depăși această barieră este necesară... dezvoltarea cadrului legal prin definirea conceptului de antreprenoriat social, precum și prin acordarea de facilități întreprinderilor sociale.

Astfel, în vederea eliminării unui impediment major în dezvoltarea domeniului antreprenoriat social și a întreprinderilor sociale în Republica Moldova și creării unor condiții propice dezvoltării inițiativei private în acest domeniu, Ministerul Economiei în cadrul Grupului de lucru și cu suportul semnificativ al Platformei pentru Promovarea Antreprenoriatului Social (inițiativă a sectorului asociativ și întreprinderilor care desfășoară activități de antreprenoriat social) a fost elaborat proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

În proiectul respectiv sunt propuse amendamente la un set de legi, ce au ca scop reglementarea:

- a) conceptului și definiției de antreprenoriat social și a listei de activități din acest domeniu,
- b) conceptului și definiției de întreprindere socială și de întreprindere socială de inserție;
- c) cercului de subiecți care pot obține statut de întreprindere socială sau de întreprindere socială de inserție;
- d) condițiilor legale pentru atribuirea statutului de întreprindere socială sau întreprindere socială de inserție;
- e) instituirii Comisiei Naționale pentru Antreprenoriat Social și a principalelor norme legale ce vizează constituirea și funcționarea acesteia, celelalte aspecte de organizare și funcționare a Comisiei fiind delegate Guvernului;
- f) finanțării indirecte a activităților de antreprenoriat social prin instituirea unor facilități fiscale.

Principalele prevederi ale proiectului vizează completarea Legii nr.845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi cu un capitol nou,

care stabilește: definiția antreprenoriatului social, lista de activități ce din domeniul antreprenoriatului social, definiția întreprinderii sociale și a întreprinderii sociale de inserție, condițiile pentru atribuirea statutului de întreprindere socială și a statutului de întreprindere socială de inserție, aspecte de organizare și funcționare a Comisiei Naționale pentru Antreprenoriat Social.

De asemenea, proiectul prevede completări ale Legii nr. 837-XIII din 17 mai 1996 cu privire la asociațiile obștești și Legii nr.581-XIV din 30 iulie 1999 cu privire la fundații care au ca scop recunoașterea activității de antreprenoriat social ale asociațiilor obștești și fundațiilor și introducerea unor norme de trimitere la Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi. În același context sunt propuse și amendamentele la Legea nr. 1007-XV din 25 aprilie 2002 privind cooperativele de producție și la Legea nr. 135-XVI din 14 iunie 2007 privind societățile cu răspundere limitată.

Pentru asigurarea implementării prevederilor din actele legislative menționate în proiect sunt propuse amendamente la Legea nr. 123 din 18 iunie 2010 cu privire la serviciile sociale, Legea nr.102-XV din 13 martie 2003 privind ocuparea forței de muncă și protecția socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă și Legea nr.60 din 30 martie 2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.

A fost efectuată analiza impactului economic și financiar al noilor reglementări, propuse în proiectul de lege și aprobat la Grupul de lucru privind reglementarea a activității de întreprinzător.

Cu referire la fundamentarea economico-financiară a proiectului ținem să relevăm că acesta nu presupune cheltuieli asupra bugetului de stat, deoarece facilitățile fiscale au fost excluse la recomandarea Ministerului Finanțelor.

În baza celor expuse și în conformitate cu prevederile art. 21 din Legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative prezentăm proiectul spre examinare și aprobare Guvernului.

Viceprim-ministru,

Ministru

Octavian CALMÎC